

RAZISKOVALNA NALOGA

SLOMŠEK PRI NAS – NEKOČ

ZGODOVINA

Mentorica: Milena Jurgec

Lektorica: Milena Jurgec

Avtorji: Andrej Marguč

Marko Marguč

Uroš Jurgec

Vojnik 2006

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo naši mentorici Mileni Jurgec za pomoč in navodila pri raziskovanju in izdelavi naše raziskovalne naloge.

Najlepša hvala tudi vsem, ki so nam dali na razpolago svoje podatke o dejavnostih, ki so posvečene A. M. Slomšku. Hvala gospodu škofu, dr. Francu Krambergerju in dekanu Alojzu Vicmanu in Niku Kranjcu, župniku iz Dobrne, za pomoč pri delu. Hvala tudi vsem, ki so sodelovali v anketi. Najlepša hvala Osnovni šoli Vojnik in Občini Vojnik, ki sta nam omogočili raziskovalno delo.

Fotografija. št. 1: Obisk raziskovalcev pri škofu, dr. Francu Krambergerju (foto Uroš Jurgec)

KAZALO

1. POVZETEK	4
2. UVOD	5
3. REZULTATI ANKET IN RAZLAGA	6
3.1 Ali ste prebrali kakšno knjigo o življenju Antona Martina Slomška?	6
3.2 Ali ste vedeli, da je bila Slomškova mama doma v Brdcah pri Črešnjicah?	6
3.3 Ali veste, da je Slomškova Večernica nastala v Novi Cerkvi?	7
3.4 Ali ste brali knjigo Blaže in Nežica v nedeljski šoli?	9
3.5 Ste vedeli, da je imel v Novi Cerkvi nedeljsko šolo?	10
3.6 Ste vedeli, da so verniki takoj po Slomškovi smrti želeli, da postane svetnik?	12
3.7 Starost sodelujočih v anketi	12
4. ANTON MARTIN SLOMŠEK V NAŠI DEKANIJ	17
5. KNEZOŠKOF LAVANTINSKI	19
6. POTEK POSTOPKA ZA BEATIFIKACIJO	22
6.1 Pripravljalno obdobje (1862-1925)	22
6.2 Škofijski del postopka v Mariboru (1925-1962)	22
6.2.1 Karlinovo obdobje.	23
6.2.2 Tomažičevo obdobje.	23
6.2.3. Držečnikovo obdobje.	23
6.3 Apostolski del postopka (1964 -)	24
7. ZAKLJUČEK	26
8. LITERATURA IN VIRI	27
9. PRILOGE	28
9.1 Anketa	28
9.2 Seznam fotografij	28
9.3 Seznam grafov	29

1. POVZETEK

Anton Martin Slomšek je naš prvi blaženi. Imamo srečo, da je spomin naj še zelo živ, saj je služboval tudi v naši dekaniji, v Novi Cerkvi.

Mi smo želeli ugotoviti, koliko podatkov o njem lahko najdemo za naše kraje in kako so z njegovim življenjem seznanjeni tisti, ki smo jih anketirali. Opravili smo sto anket pri naključnih sodelujočih.

Poleg te metode smo uporabili metode razgovora, zapisovanja, fotografiranja, branja ...

Naše delo je bilo zanimivo, saj smo iskali podatke v kronikah župnijskih uradov, na škofiji, v knjižnicah in pri posameznikih, ki prenašajo podatke po ustnem izročilu.

Po arhivih smo poiskali nekaj fotografij, nekaj smo jih posneli sedaj. Želeli smo ugotoviti, kako je bilo takrat, ko je Slomšek še živel in takoj po njegovi smrti.

2. UVOD

Anton Martin Slomšek se je rodil leta 1800, en teden pred Prešernom. Morda je bil to čas rojstva velikanov naše dežele.

V raziskovalni nalogi želimo ugotoviti, koliko podatkov o njegovem delovanju v naši dekaniji se da poiskati in kaj o času njegovega življenja vedo ljudje v današnjem času.

Postavili smo si hipoteze oz. predvidevanja:

1. V župnijskih kronikah bomo našli dovolj podatkov.
2. Ljudje berejo Slomškove knjige.
3. Vedo, da je bila Slomškova mama doma v bližnji Brdcah.
4. Vedo, da naj bi Slomškova Večernica nastala v Novi cerkvi.
5. Niso prebrali knjige Blaže in Nežica v nedeljski šoli.
6. Ne vedo, da je imel v Novi Cerkvi nedeljsko šolo.
7. Ne vedo, da so ljudje želeli, da bi postal takoj svetnik.

Za delo smo sestavili anketo, ki jo bomo ponudili stotim anketirancem. V kronikah in knjigah bomo poiskali podatke o njegovem življenju, o njegovem delu. Uporabili bomo metode razgovora, zapisovanja, fotografiranja, branja ...

Naš cilj je poiskati dokaze in potrditi hipoteze.

Fotografija št. 2: Pogled na Novo Cerkev v večerni zarji (foto Uroš Jurgec)

3. REZULTATI ANKETE IN RAZLAGA

3.1 Ali ste prebrali kakšno knjigo o življenju Antona Martina Slomška?

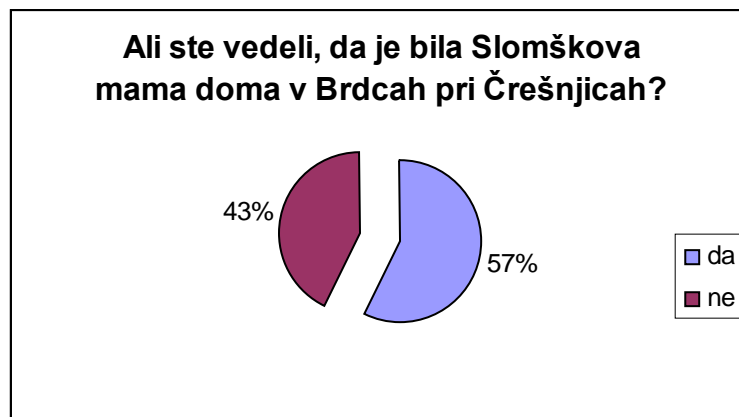

Graf št. 1: Ali ste prebrali kakšno knjigo o življenju Antona Martina Slomška?

Naša hipoteza je bila potrjena, saj smo predvidevali, da ljudje v zadnjem času želijo vedeti, kako je živel Anton Martin Slomšek.

Pritrdilno je odgovorilo 75% anketiranih.

3.2 Ali ste vedeli, da je bila Slomškova mama doma v Brdcah pri Črešnjicah?

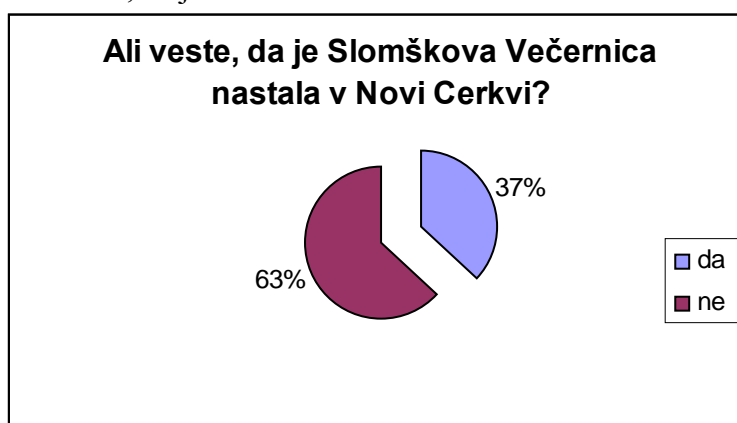
Graf št. 2: Ali ste vedeli, da je bila Slomškova mama doma v Brdcah pri Črešnjicah?

Zaradi Slomškove poti, ki vodi mimo bivše hiše, kjer je stanovala Slomškova mama, je prav gotovo to znano mnogim ljudem. Naše predvidevanje je potrjeno. Zelo rada je hodila k maši v tole cerkev.

Fotografija št. 3: Črešnjice (foto Uroš Jurgec)

3.3 Ali veste, da je Slomškova Večernica nastala v Novi Cerkvi?

Graf št. 3: Ali veste, da je Slomškova Večernica nastala v Novi Cerkvi?

Že velikokrat je bilo slišati na različnih slovesnostih v naši bližini, da je bila Večernica ali Glejte, že sonce zahaja, kakor jo tudi naslavljajo, napisana v Novi Cerkvi. Tu je v lepem vremenu viden čudovit sončni zahod, ki prav gotovo vzbudi čustva in besede same stečejo na papir. Vendar je naša hipoteza ovržena.

Po ustnem izročilu gospe Milike Podgoršek (Selanove), ki se spominja, kako je stari oče pripovedoval, da je Slomšek sedel pri kleti v Novakah, kjer je "druku" pesmi.

Fotografija št. 4: Slomškov križ (foto Vid Preložnik)

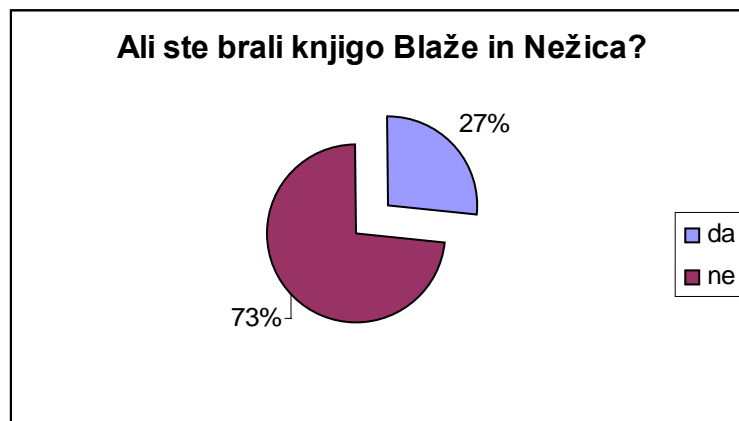

Fotografija št. 5: Klet, pri kateri se je Slomšek rad ustavil in "druko" (pisal) pesmi (foto Simon Preložnik)

Fotografija št. 6: Pred to kletjo je Slomšek zelo rad posedel (foto Simon Preložnik)

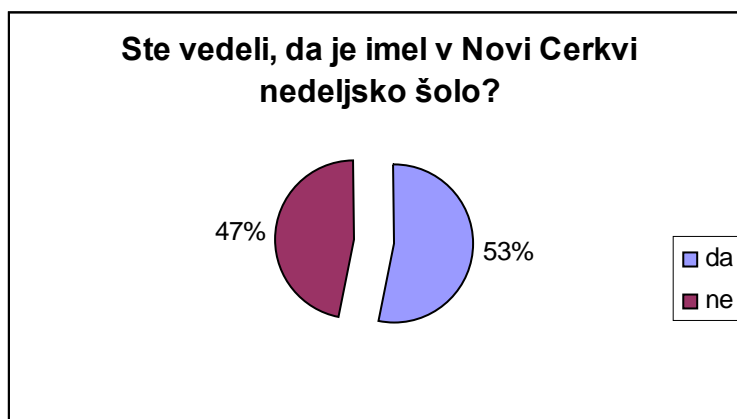
3.4 Ali ste brali knjigo Blaže in Nežica v nedeljski šoli?

Graf št. 4: Ali ste brali knjigo Blaže in Nežica v nedeljski šoli?

Slomškova knjiga Blaže in Nežica v nedeljski šoli je bila zelo priljubljena in strokovna za čas, ko jo je napisal. V današnjem času si jo ljudje v večini le malo prelistajo in odložijo. Naša trditev, da je niso brali, je pravilna.

3.5 Ste vedeli, da je imel v Novi Cerkvi nedeljsko šolo?

Graf št. 5: Ste vedeli, da je imel v Novi Cerkvi nedeljsko šolo?

Fotografija št. 6: Blaže in Nežica v nedeljski šoli (foto Simon Preložnik)

Več kot pol anketiranih je vedelo, da je imel Slomšek v Novi Cerkvi nedeljsko šolo v Marijinem domu, ki jo sedaj imenujejo tudi Slomškova kapela. Ta ugotovitev nas je presenetila in ovrгла našo trditev. Gornja fotografija prikazuje Slomška z Blažejem in Nežico. Slika je bila zelo všeč Tanji Hudin in Primožu Oprčkalu, ki sta v šoli prerisala in naslikala sliko za gospoda župnika .

Fotografija št. 8: Marijin dom, kjer je imel Slomšek nedeljsko šolo (foto Uroš Jurgec)

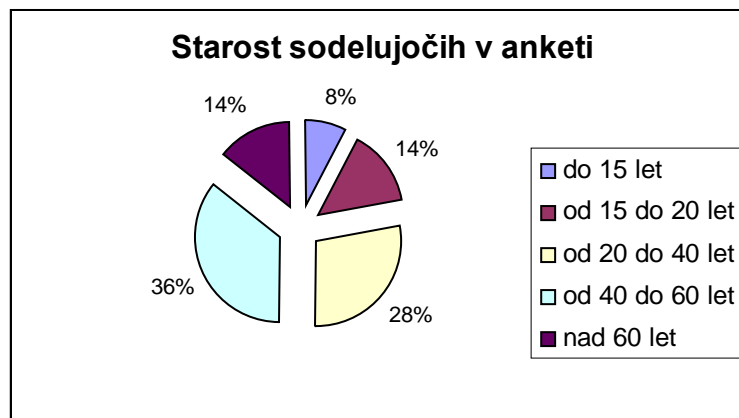
3.6 Ste vedeli, da so verniki takoj po Slomškovi smrti želeli, da postane svetnik?

Graf št. 6: Ste vedeli, da so verniki takoj po Slomškovi smrti želeli, da postane svetnik?

Želja po svetniku je bila tudi za Slovence vedno velika. Ker so videli v svetniškem življenju Slomška že kot svetnika, so takoj poskušali pridobiti soglasje. Naša trditev, da bodo vedeli, ne drži.

3.7 Starost sodelujočih v anketi

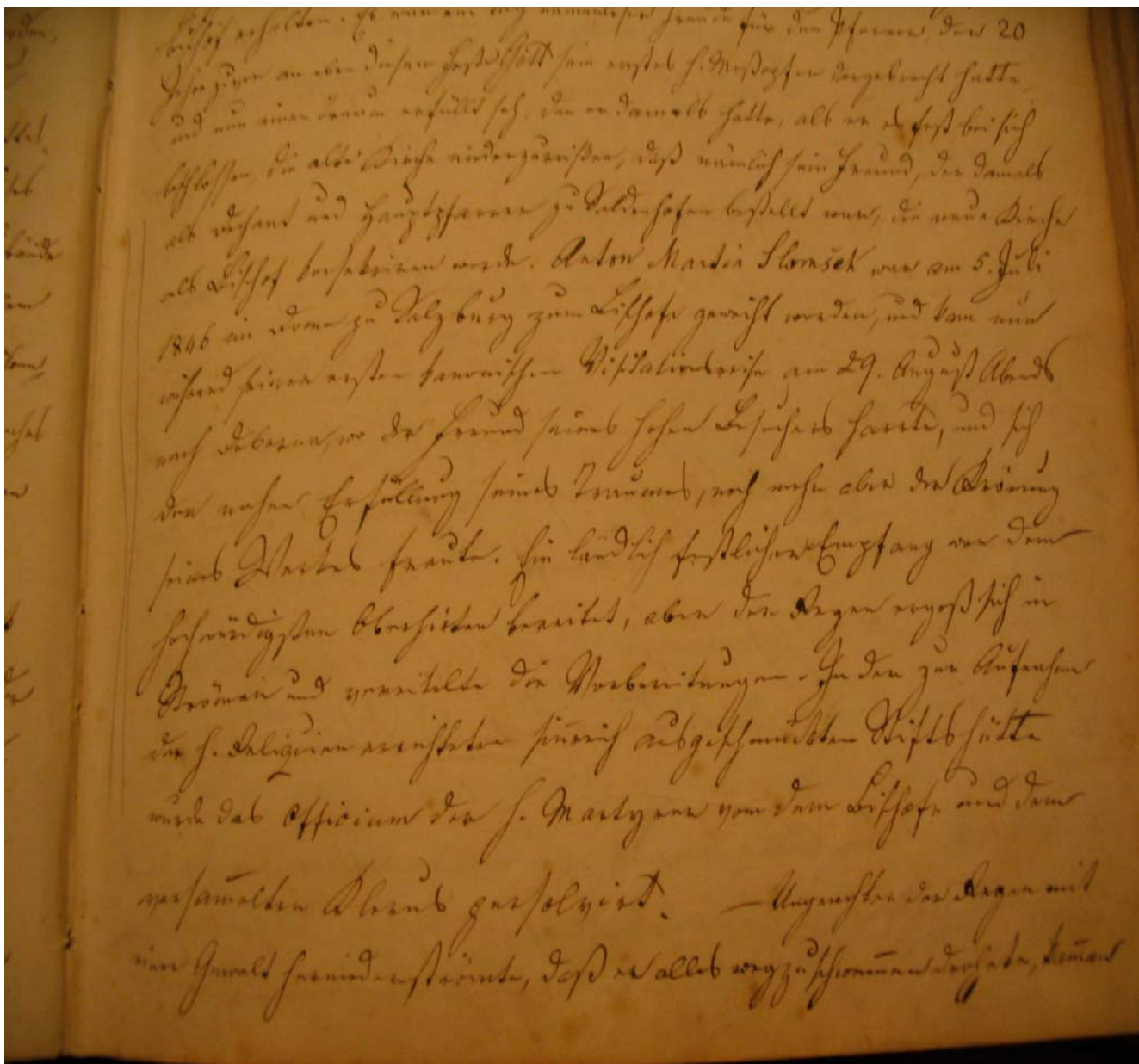

Graf. Št. 7: Starost sodelujočih v anketi

Starost anketirancev je zelo različna. Sto sodelujočih je bilo razvrščenih v pet skupin. Največ jih je bilo v skupini od 40 do 60 let. Rezultati ankete so prav zaradi tega tako različni in zanimivi.

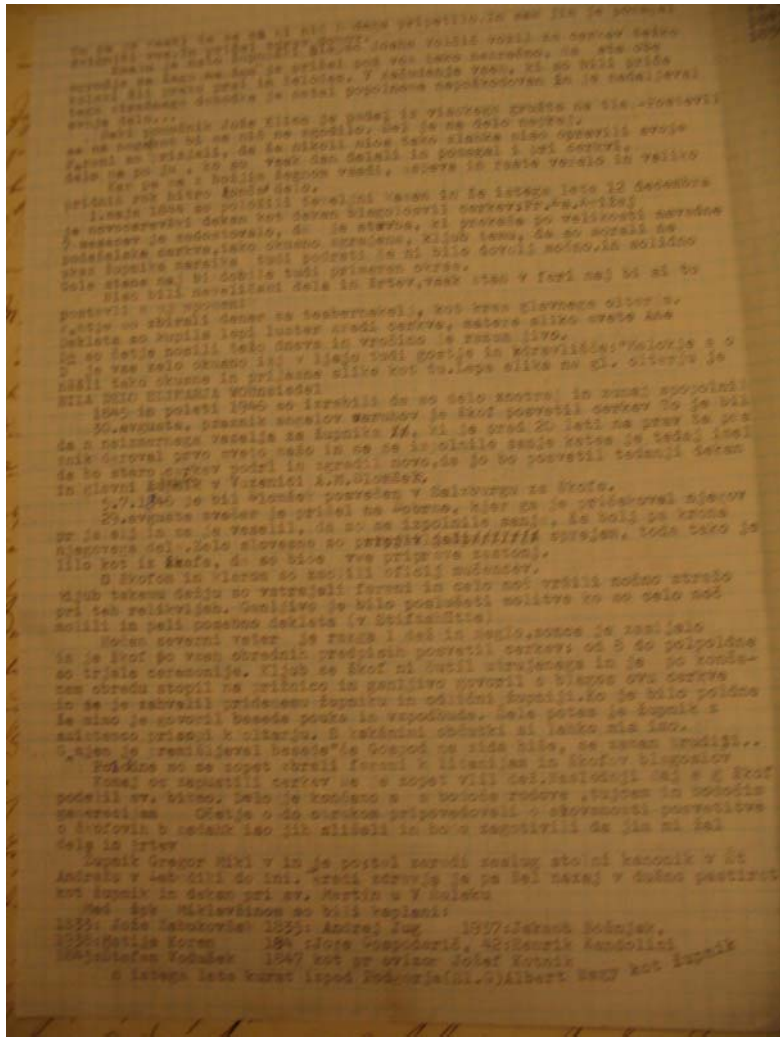
Fotografija št. 9: Freska v Cerkvi sv. Lenarta v Novi Cerkvi V sredini škof Slomšek (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 10 : Zapis v Kroniki Župnijskega urada Dobrna o prihodu škofa Slomška na blagoslov cerkve (foto Uroš Jurgec)

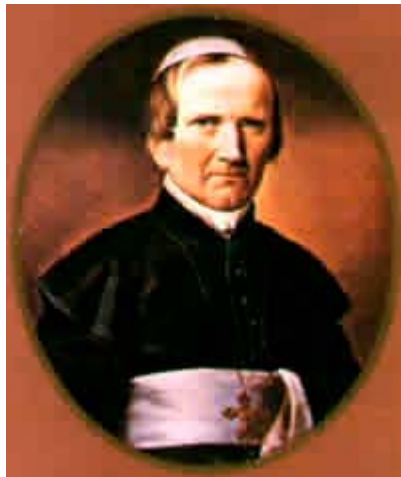

Fotografija št. 11: Cerkev na Dobrni (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 12: Prevod Kronike na Dobrni (foto Uroš Jurgec)

4. ANTON MARTIN SLOMŠEK V NAŠI DEKANIJ

Fotografija št. 13: A. M. Slomšek kot škof (arhiv Rkc) [5]

Anton Martin Slomšek spada med največje narodne buditelje. Ustanavljal je šole, pisal učbenike, ustanavljal nedeljske šole, pisal pesmi, s katerimi je vzgajal preprostega človeka, budil v njem narodno zavest narodne pripadnosti.

Anton Martin se je rodil očetu Marku in materi Mariji, ki je bila kot dekle doma v Brdcah pri Črešnjicah. Danes tam ni več hiše. Na pobudo črešnjskega župnika Štefana Kušarja pa so postavili križ z napisom, ki pove, da je tam rojstni kraj Marije Zorko. Nič kolikokrat je odhitela do cerkvice, kjer se je priporočila Mariji. Ko sta se z Markom poročila, je odšla živeti na Slom.

6. novembra leta 1800 se je v soju nebeške luči rodil Anton Martin. Njegovo otroško življenje je bilo preprosto in zanimivo. Že kar kmalu je na paši molil in pridigal otrokom. V šoli je bil priden in poslušen.

Kmalu se je odločil, da bo postal duhovnik. Kljub zelo težkim razmeram mu je to uspelo. Leta 1825 je postal duhovnik in prvo delovno mesto je bilo na Bizeljskem. Naslednja pot ga je leta 1826 pripeljala v Novo Cerkev.

"Dne 3. aprila – na tiho nedeljo – proti večeru, mu je pošta prinesla odlok škofijstva, da je prestavljen z Bizeljskega v Novo Cerkev." [3]

"Prvi sprejem v Novi Cerkvi ni bil posebno prijazen. Prišel je tja že proti večeru 3. maja in dekan vitez Jakomini ga je oštel, zakaj ni že prej prišel. Ko se je opravičil, mu je očital, zakaj ni pisal. Slomšek mu je bil sicer po Strašku dal naznaniti čas svojega prihoda. Toda dekanu to ni zadostovalo. Potem je vladalo med njima najlepše razmerje."

"Slomšek je prišel namesto Franca Novaka. Za drugega kaplana je bil le do 11. septembra 1827, ko je Schwarzl odšel za provizorja k Sv. Martinu v Šmartno v Rožni dolini. Tako je postal Slomšek prvi kaplan, za drugega pa je prišel k Novi Cerkvi Gregor Miklavzin.

Ker je bil župnik že star in je imel z dekanijskimi posli dovolj opravka, je dejansko vodil upravo župnije prvi kaplan in kot tak se je Slomšek, kakor sam pravi v svojem dnevniku, zelo veliko naučil.

tretjo nedeljo po veliki noči, dne 6. maja, se je v jutranji pridigi prvič predstavil župljanom Nove Cerkve in se jim že s to pridigo prikupil. Dekan ga je točno obvestil o redu službe božje in o šegah v novo-cerkovski župniji.

Sredi maja je prišel v Novo Cerkev prošt, ki je bil navdušen nad njegovimi pridigami. V Novi Cerkvi je napisal veliko pesmi, med drugim tudi Večernico. V Vojniku je imel zelo dobrega prijatelja Straška, ki pa je bil zelo bolehen. Ob nedeljah in praznikih ga je hodil nadomeščat. Na praznik Rešnjega telesa, 5. junija, je prišel na obisk ravnatelj škofijske pisarne Franc Frudrich, ker se je hotel prepričati, kakšen je novo-cerkovski kaplan.

Slomšek je imel nedeljsko šolo v Marijini kapeli. 21. septembra 1828, na kvatno nedeljo popoldne, je bila šolska skušnja. Dekan je bil zelo zadovoljen. Slomšek je svoje učence in učenke vadil v cerkvenem petju.

Leto 1829 je bilo res važno v njegovem življenju. Na praznik sv. Marjete Kortonske je tako pridigal, da bi si bil skoraj pokvaril prsi. Priletni dekan je praznoval zlato mašo. Vse priprave je prevzel Slomšek. Za to slavnost je zložil še neobjavljeno pesem Dober dušni pastir.

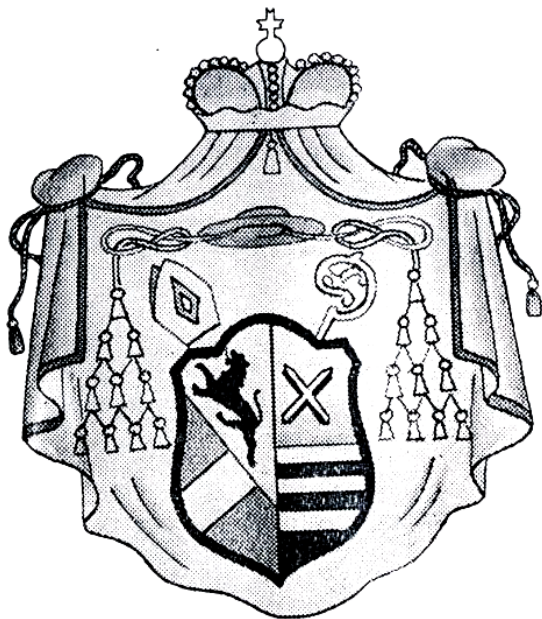
Slomšek je tačas slovel že daleč naokoli kot izboren pridigar, ob slovesnih prilikah so ga vabili na vse strani. Kot mlad kaplan je moral v Celju narediti izpite, da so mu podaljšali spovedno pravico in vse je opravil z odliko."^[3]

S prihodom Antona Martina Slomška v Novo Cerkev je postala Nova Cerkev tudi za Šmartinčane in ostale sosede, zlasti za mladino, še bolj privlačna. Bil je iskan spovednik in pridigar. Ljudje so naravnost vreli od vseh strani k nedeljski maši, pridige ni hotel nihče zamuditi. »Slomšek pridigajo, kot bi rož'ce sadil,« so pripovedovali starejši ljudje. V Šmartnem je bila cerkev še podružnica Nove Cerkve, zato je Slomšek večkrat pridigal v njej. Posebno odmevna je bila pridiga ob inštalaciji novega župnika, prijatelja in sodelavca Kajetana Šwarzla.

2. oktobra je na poti v Vojnik srečal poštnega sla, ki mu je prinesel škofov dekret.

In njegove službe v Novi Cerkvi je bilo konec." ^[3]

5. KNEZOŠKOF LAVANTINSKI

Slomškov škofovski grb

4. maja 1846 je Slomšek kot celjski opat dobil pismo, v katerem je bilo zapisano, da bo dobil novo, škofovsko službo. 5. junija je zapustil Celje, 5. julija 1846 pa je bil posvečen v škofa.

Takoj po nastopu se je novi škof krepko lotil dela. Prve dni avgusta je posvetil lavantinske novomašnike, na katere je škofija že komaj čakala zaradi pomanjkanja duhovnikov. Takoj nato je šel na birmovanje ter je to leto obiskal dekanije: Konjice, Novo Cerkev, Rogatec, Šmarje in Stari trg. V dekaniji Nova Cerkev je 15. avgusta 1846 posvetil novo cerkev na Dobrni. Bila je prva cerkev, ki jo je on posvetil. Postavil jo je njegov bivši tovariš pri Novi Cerkvi, podjetni župnik Gregor Miklavžin. Bila je župna cerkev Marijinega vnebovzvetja. V najhujšem dežju je prišel škof 14. avgusta 1846 na Dobrno in jo potem drugi dan, na veliko Gospojnico posvetil lepo in prostorno cerkev. ter imel prekrasno pridigo. Cerkvena svečanost je trajala skoraj do dveh popoldne.

Vizitacije je opravljal vsako leto. Leta 1846 je obiskal dekanijo Novo Cerkev brez župnije, leta 1850 pa še župnijo.

Pripoveduje se, da je Miklavžin trikrat v sanjah opomnjen, naj pozida na Dobrni novo Marijino cerkev, Slomšek, ki še ni bil škof, pa jo je posvetil."[3]

Leta 1854 je sledil misijon v Vitanju, kjer je nekaj let poprej razburila župnijo izmišljena prikazen na smreki. Kakor je bil strog proti neredom in razvadam pri cerkveni službi, tako je

tudi odločno nastopal proti raznim pojavom praznoverja, ki je ogrožalo čistost vere med ljudstvom in izpostavljalo posmehu verske svetinje.

Marijino prikazovanje na neki smreki pri Vitanju je leta 1851 vzbudilo med ljudstvom veliko razburjenja. Iz umazane dobičkarije so si vso reč izmislili kramarji in krčmarji. Od ust do ust je šlo, da se na neki smreki v samotni hosti prikazuje Marija. Lahkoverni, novotarij in nenavadnih norčij željni ljudje so vzeli laž in prevaro za golo resnico. Že so krožile med ljudmi podobice in tiskane molitve o novi "božji poti", trumoma so vreli ljudje od vseh strani k "sveti" smreki. Zastonj so dušni pastirji svarili in poučevali ljudstvo. Nič ni pomagalo. Nazadnje je škof Slomšek povzdignil svoj glas.

Najprej je dal zadeve natančno preiskati in je dobil popolnoma jasne dokaze, da je vse sleparija, laž in prevara. Izdal je pastirsko pismo, v katerem je razkrinkal prevaro in zagrozil s strogimi cerkvenimi kaznimi tistim, ki bi še naprej hodili obiskovat "sveto" smreko.

Preiskava je dokazala, da je le majhno število tistih, ki trde, da so videli prikazen. O kakem čudežu ni bilo govora. Nihče ni dosegel kake milosti, nihče se ni na podlagi te prikazni poboljšal. O deklici, ki naj bi bila prva videla čudež, je bilo znano, da teži k laži in prevari, njeni sorodniki pa so si obetali od tega masten dobiček. Na podlagi vsega tega je Slomšek izrekel sodbo, da nobeden pravoveren kristjan ne sme več romati na tisti kraj. Zlobnim, trdovratnim, svojeglavim in nepokornim ljudem pa, ki bi še koga vabili tja, je napovedal izobčenje iz katoliške cerkve. Škof je spregovoril in mahoma je nastala tišina, nihče se ni več zmenil za - vitanjsko smreko. [3]

Leta 1858, štiri leta pred smrtjo, je škof Slomšek tudi posvetil župnijsko cerkev sv. Martina v Šmartnem v Rožni dolini in ji daroval za glavni oltar veliko sliko sv. Martina, ki je še danes cerkvi v ponos. Ko so Šmartinčani zvedeli, da pride mednje priljubljeni škof, je med njimi završalo. Vsa župnija je bila na nogah. Hoteli so se dostojno pripraviti na ta velik dogodek, ko bo med njimi spet njihov duhovni oče in jim bo blagoslovil božji hram, kamor se bodo zatekali v veselih in žalostnih urah svojega življenja.

Med posvečevanjem cerkve so se ob spremljavi orgel razlegale po cerkvi Marijine pesmi. Nepozabno pa se je za vedno vtisnil v srca Šmartinčanov slavnostni govor priljubljenega Slomška: »S toliko ljubeznijo ste gradili ta božji hram. Naj ostane v vaših srcih topel domek, kamor se boste zatekali v veselih in bridkih urah svojega življenja od zibeli do groba! Tu boste našli mir in tolažbo ...«

»Lepše ne more biti niti v nebesih« so ugotavljali srečni Šmartinčani. Škofove bodrilne besede, božji hram in slika sv. Martina, vse to je vrle Šmartinčane vezalo na nepozabnega škofa. " [1]

Škofijo je prestavil v Maribor in začrtal nove meje in nove poti. Leta 1808 je bilo v lavantinski škofiji le 45 rednih in 23 nedeljskih šol, leta 1846 pa 155 rednih in 109 nedeljskih. Za to je zaslužen škof in pedagog Anton Martin Slomšek.

Naše predvidevanje, da bo v Kronikah veliko podatkov o A. M. Slomšku, ne drži in hipoteza je ovržena. Samo v Kroniki župnijskega urada Dobrna smo zasledili zapis o Slomšku, v frankolovski ni nič zapisano, drugi uradi pa tako starih Kronik nimajo. Podatke smo dobili v knjigah in ustno.

Fotografija št. 14: Slika sv. Martina v cerkvi v Šmartnem v R.D.
(foto: Uroš Jurgec)

6. POTEK POSTOPKA ZA BEATIFIKACIJO

Celoten postopek bi lahko razdelili na tri obdobja. Prvo bi imenoval PRIPRAVLJALNO in je trajala do leta 1925 (63 let), temu sledi ŠKOFIJSKI DEL POSTOPKA v Mariboru do leta 1962 (37 let), ko preide vsa dokumentacija v Rim in se prične APOSTOLSKI DEL POSTOPKA, ki se končuje s slovesno beatifikacijo (37 let).

6.1 Pripravljalno obdobje (1862-1925)

To obdobje se je pravzaprav začelo, ko je Slomšek še živel in deloval, učil svoje ljudstvo in ga posvečeval. S svojim življenjem je postal v očeh vseh Slovencev kulturni delavec in ekumenski apostol, v očeh vernikov pa svetniška osebnost.

Če je bil v dušah preprostega ljudstva svetniška osebnost, zunanje razmere še niso bile zrele, da bi začeli z uradnim cerkvenim postopkom za priznanje njegove svetosti. Zakaj niso bile razmere zrele? Politično-kulturno življenje takratnega avstrijskega cesarstva je bilo silno narodno razgibano in občutljivo. Tako so uradni krogi videli v Slomšku pretiranega slovenskega prenapeteža, brez vsake možnosti za začetek procesa. Tudi mariborske cerkvene oblasti so morale upoštevati te splošne razmere in dobesedno čakati boljših časov. K temu pride še drugi razlog, namreč prepričanje, da je proces mogoče pričeti šele petdeset let po smrti.

Česar niso napravile cerkvene oblasti, je postopoma in vztrajno zahtevalo preprosto ljudstvo, ki je bilo vedno prepričano, da je Slomšek svetnik. Kar je tlelo pod pepelom, je izbruhnilo na dan 1912. leta v krogu okoli dr. Antona Korošca, ki je javno zahteval, da je treba za Antona Martina Slomška začeti kanonični proces. Ko je škof Napotnik dobil to vlogo na mizo, je bila pred vrati že prva svetovna vojna, ki je vse načrte prekrižala.

6.2 Škofijski del postopka v Mariboru (1925-1962)

Prva svetovna vojna je bila mimo in stvari so se počasi prilagajale novi državni situaciji. Ko so bile razmere toliko zrele, da bi lahko začeli s procesom, je leta 1922 umrl škof Mihael Napotnik, ki bi bil po svoji pravni pripravi kot nalašč za vzpostavitev Slomškovega procesa. Za njim je prišel na lavantinski škofijski sedež bivši tržaški škof dr. Andrej Karlin. Ta je leta 1926 imenoval kanonika dr. Ivana Tomažiča za prvega postulatorja Slomškovega postopka.

Mariborski postopek je tekkel pod tremi škofi: dr. Andrejem Karlinom do leta 1933, dr. Ivanom Tomažičem do leta 1949 in dr. Maksimilijanom Držečnikom do leta 1962.

6.2.1 Karlinovo obdobje.

Kanonik Ivan Tomažič je pričel z delom. Zbirali in pregledovali so vse Slomškove spise. Medtem ko je potekalo zbiranje spisov, je umrl škof Karlin in s tem je bilo delo spet zavrto. Dr. Franc Kovačič je v tem meddobju zbiral Slomškove spise naprej in napisal njegov življenjepis.

6.2.2 Tomažičevo obdobje.

Škofu Karlinu je sledil njegov pomožni škof Ivan Tomažič, ki je bil hkrati postulator procesa. Zato je bil imenovan novi postulator, kanonik Jožef Mirt, ki je leta 1935 zbral v glavnem vse dosegljive Slomškove spise. Obenem s postopkom je prišla na površje tudi želja vernikov. Na Slomškovih dnevih v Mariboru leta 1936 so verniki zbrali kar 400.000 podpisov, s katerimi so prosili papeža za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška. V zgodovino bo šel znamenit govor profesorja Frana Sušnika, ki je na glavnem trgu v Mariboru takrat izrekel pomenljive besede: "Bolj kot arhitektov in inženirjev potrebujemo svetnikov!" Po dobrem začetku se je delo nekoliko zaustavilo. Dopolnilno zbiranje dokumentov se je sicer nadaljevalo in prav tako zbiranje pričevanj, a v zraku je bila že druga svetovna vojna, ki je obračala pozornost vodilnih oseb drugam in ni bila naklonjena Slomšku. Povojno obdobje ni dajalo dobrih upov, da bo postopek nadaljeval svojo pot. Leta 1949 je škof Ivan Tomažič, ki je bil duša postopka, umrl.

6.2.3. Držečnikovo obdobje.

Razmere so se počasi urejale. Tako je novi škof štiri leta po smrti škofa Tomažiča ponovno začel s postopkom. Po dolgi, naravnost trnjevi poti je prišlo 2. oktobra 1962 do seje, kjer je komisija potrdila, da so zbrani vsi Slomškovi spisi, in odločila, da jih pošljejo skupno z akti procesa na Kongregacijo za obrede v Vatikan. Mariborski del postopka obsega praktično tri sklope in sicer:

o Slomškovih spisih (začetek 23. januarja 1930);

o Slomškovi svetosti (začetek 16. aprila 1935) in

o neizkazovanju javnega čaščenja (začetek 3. julija 1952). V skladu z odločitvijo komisije je škof dr. Maksimilijan Držečnik, v spremstvu svojega tajnika dr. Stanka Ojnika, sam osebno izročil, 10. oktobra 1962, vse spise in proceduralne dokumente Kongregaciji za obrede, ki je bila takrat odgovorna tudi za zadeve svetnikov. Tako je Slomškov proces prišel v Vatikan skoraj natančno sto let po Slomškovi smrti (24. september 1862 - 10. oktober 1962). S tem se začinja delo rimske kongregacije in slovenskega duhovnika-postulatorja, ki je od blizu sledil procesu. Škof Maksimilijan Držečnik je Kongregaciji posredoval tudi predlog za novega postulatorja: dr. Frančišek Šegula. Med zasedanjem koncila so postopek priporočili papežu Pavlu VI., koncilskim očetom pa so prikazali veličino osebnosti škofa Antona Martina Slomška s posebno brošuro v štirih jezikih. Stekli pa so tudi prvi koraki za pregled Slomškovih spisov na sami kongregaciji.

6.3 Apostolski del postopka (1964 -)

Prvič se je v Vatikanu javno spregovorilo o Slomšku 27. novembra 1963, ko je papež Pavel VI. sprejel jugoslovanske škofo. Svetega očeta je v latinščini pozdravil zagrebški nadškof dr. Franjo Šeper in za mučencem Nikolajem Taveličem predstavil še Slomškovo zadevo z naslednjimi besedami: "Vaši svetosti želimo tudi sporočiti, da je dokončan škofijski postopek za beatifikacijo božjega služabnika Antona Martina Slomška, lavantinskega škofa v Mariboru, ki ga morem prišteti med pionirje gibanja za edinost kristjanov. On je namreč leta 1851 ustanovil bratovščino sv. Cirila in Metoda za zedinjenje vzhodnih ločenih bratov. Bratovščina se je na čudovit način razširila. Akti tega postopka so deloma že izročeni sv. kongregaciji za obrede."

Papež Pavel VI. je obljubil, da bo pri obeh postopkih storil, kar je v njegovi moči. Po sprejemu Slomškovih spisov in po imenovanju postulatorja je naposled Kongregacija za obrede mogla začeti svoje delo (1964). Najprej je bilo treba prebrati in oceniti vse Slomškove spise. Napisani so v glavnem v slovenščini ali nemščini, ki ju na Kongregaciji ne poznajo najbolj. Da ne bi bilo potrebno prevajati obsežnega Slomškovega opusa v kakšen drug jezik, se je Kongregacija odločila, da izbere med slovenskimi teologi v Rimu dva, ki bosta naredila oceno v njenem imenu. S tem je bilo prihranjeno mnogo dela, časa in denarja. Delo st uspešno končala do leta 1978. S pozitivnim mnenjem o pisnih delih božjega služabnika se je odprlo novo delo in sicer priprava tako imenovane Zgodovinske pozicije o njegovem življenju, delu in krepostih. Temu bi lahko rekli tudi zgodovinsko-kritičen življenjepis, sestavljen na osnovi zbranega gradiva. To delo se je pričelo leta 1981, torej že v času škofovanja sedanjega mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja, ki je že dolgo časa bil sodelavec pri procesu, in

pod vodstvom novega postulatorja prelata dr. Maksimilijana Jezernika. Nastalo je delo, ki poleg ugotovitev prinaša tudi same dokumente, ki dokazujejo verodostojnost trditev. Obsežno delo, ki obsega okoli 2400 tiskanih strani, je bilo dokončano in oddano na Kongregacijo za zadeve svetnikov v juniju leta 1995 (*Positio super vita et virtutibus*). Kongregacija je nato sprožila potreben postopek, v katerem je moral ta življenjepis skozi tri preverjanja: najprej je o zgodovinski verodostojnosti razpravlja skupina zgodovinarjev (januarja 1996), nato skupina teologov (aprila 1996), nazadnje pa še škofje in kardinali Kongregacije (maja 1996). Na osnovi teh spoznanj je sveti oče Janez Pavel II. razglasil 13. maja 1996 herojske kreposti božjega služabnika Antona Martina Slomška in mu s tem podelil naslov "častitljivi božji služabnik". [5]

Trajalo je dolgo, a končno je 19. 9. 1999 bil Anton Martin Slomšek razglašen za blaženega.

7. ZAKLJUČEK

Naša raziskovalna naloga zajema podatke o življenju in delu Antona Martina Slomška v naši dekaniji in postopek za beatifikacijo do zaključka, ki ga obravnavajo v raziskovalni nalogi Slomšek pri nas – danes.

Predvidevali smo, da bomo dobili podatke v naših župnijskih kronikah, vendar smo dobili samo en podatek v Kroniki ŽU Dobrna. Tako smo hipotezo, da bomo dobili največ podatkov v Kronikah, ovrgli.

Za naše raziskovalno delo smo sestavili anketo, ki smo jo razdelili med naključno izbrane ljudi. V anketi smo predvidevali, da so v času, ko je bil Slomšek razglašen za blaženega, želijo o njem zvedeti več, zato berejo knjige o njem. Hipoteza je potrjena.

Predvidevali smo, da vedo, da je bila Slomškova mama doma v Brdcah. Tudi ta hipoteza je potrjena.

Predvidevanje, da ne vedo, kje je napisal Večernico, se niso potrdila, saj je večina vedela, da naj bi to bilo v Novi Cerkvi.

Slomškova knjiga Blaže in Nežica v nedeljski šoli je bila za nas zelo pomembna, vendar tega po predvidevanjih niso brali. Trditev je bila pravilna.

Predvidevali smo, da ne vedo za Slomškovo nedeljsko šolo v Novi Cerkvi. To ne drži, ljudje vedo, hipoteza je ovržena.

Slomškovi sodobniki so želeli, da bi ga takoj razglasili za svetnika. Predvidevali smo, da tega ne vedo in hipoteza je potrjena.

V anketi so sodelovali ljudje različnih starosti.

V naši literaturi smo našli precej podatkov o življenju Slomška kot kaplana in škofa v naši dekaniji, česar smo bili zelo veseli.

V naši raziskovalni nalogi so podatki, ki so za nas zelo zanimivi, zato smo jo z veseljem izdelovali. Prepričani smo, da boste tudi vi izvedeli kaj novega.

8. LITERATURA IN VIRI

[1]Remše Matija, *Mohorjev Koledar*, Mohorjeva družba , Celje 1991, 110 -112

[2]Hrastelj Franc. *Otrok luči.*, *Zgodovinska povest o Antonu Martinu Slomšku*. Družina, Ljubljana 1999,

[4]Kovačič Fran, *Služabnik božji Anton Martin Slomšek knezoškof Lavantinski*, Družba svetega Mohorja , Celje 1935

[4]Kronika Župnijskega urada Dobrna

[5] Marjan Turnšek, *Sveta vera bodi vam luč*. RKC, Ljubljana 1999 (CD)

9. PRILOGE

9.1 Anketa

Prosimo Vas, da odgovorite na naslednja vprašanja tako, da obkrožite odgovor. Anketa je anonimna, služila bo raziskovalni nalogi. Najlepša hvala za sodelovanje.

Učenci raziskovalci

1. Ali ste prebrali kakšno knjigo o življenju Antona Martina Slomška?
 - a) da
 - b) ne
2. Ali ste vedeli, da je bila Slomškova mama doma v Brdcah pri Črešnjicah?
 - a) da
 - b) ne
3. Ali veste, da je Slomškova večernica nastala v Novi Cerkvi?
 - a) da
 - b) ne
4. Ali ste brali knjigo Blaže in Nežica v nedeljski šoli?
 - a) da
 - b) ne
5. Ste vedeli, da je imel v Novi Cerkvi nedeljsko šolo?
 - a) da
 - b) ne
6. Ste vedeli, da so verniki takoj po Slomškovi smrti želeli, da postane svetnik?
 - a) da
 - b) ne
7. Starost sodelujočih v anketi
 - a) do 15 let
 - b) od 15 do 20 let
 - c) od 20 do 40 let
 - d) od 40 do 60 let
 - e) nad 60 let

9. 2 Seznam fotografij

Fotografija št. 1: Obisk raziskovalcev pri škofu, dr. Francu Krambergerju (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 2: Pogled na Novo Cerkev v večerni zarji (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 3: Črešnjice (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 4: Slomškov križ (foto Vid Preložnik)

Fotografija št. 5: Klet, pri kateri se je Slomšek rad ustavil in "druko" (pisal) pesmi (foto Simon Preložnik)

Fotografija št. 6: Pred to kletjo je Slomšek zelo rad posedel (foto Simon Preložnik)

Fotografija št. 7: Slomšek z Blažejem in Nežico v nedeljski šoli (foto Simon Preložnik)

Fotografija št. 8: Marijin dom, kjer je imel Slomšek nedeljsko šolo (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 9: Freska v Cerkvi sv. Lenarta v Novi Cerkvi. V sredini škof Slomšek (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 10 : Zapis v Kroniki Župnijskega urada Dobrna o prihodu škofa Slomška na blagoslov cerkve (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 11: Cerkev na Dobrni (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 12: Prevod Kronike na Dobrni (foto Uroš Jurgec)

Fotografija št. 13: Anton Martin Slomšek

Fotografija št. 14: Slika sv. Martina v cerkvi v Šmartnem v R.D. (foto: Uroš Jurgec)

9.3 Seznam grafov

Graf št. 1: Ali ste prebrali kakšno knjigo o življenju Antona Martina Slomška?

Graf št. 2: Ali ste vedeli, da je bila Slomškova mama doma v Brdcah pri Črešnjicah?

Graf št. 3: Ali veste, da je Slomškova večernica nastala v Novi Cerkvi?

Graf št. 4: Ali ste brali knjigo Blaže in Nežica v nedeljski šoli?

Graf št. 5: Ste vedeli, da je imel v Novi Cerkvi nedeljsko šolo?

Graf št. 6: Ste vedeli, da so verniki takoj po Slomškovi smrti želeli, da postane svetnik?

Graf. Št. 7: Starost sodelujočih v anketi